

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagykőrös, IV. ker. Deák-tér 31.

TELEFONSZÁM: 78.

Megjelenik hetenként kétszer:

Csütörtökön és Vasárnap reggel.

Főszerkesztő: **Dr. Dezső Gyula.**

Felölős szerkesztő és laptulajdonos:

D. Tóth Ferenc.

Előfizetési árak:

HELYBEN:
Egész évre 16 K, 1/2 évre 8 K, 1/4 évre 4 K
VIDÉKEN:
Egész évre 18 K, 1/2 évre 9 K, 1/4 évre 4 50 K.
Egyes szám ára vasárnap 24, hétköznap 16 f.
Nyilatkozat soronként 1 kerona.

Küszöbön a katonai rekvirálás.

Jaloviczky Sándor polgármesterünk önzetlen munkája városunkért.

A városunkra kivetett terménymennyiség katonailag történő rekvirálását rendelék el, miután az eddigi rekvirálások nem vezettek eredményre. Vasárnap este érkezett meg városunkba a katonai karhatalom.

Jaloviczky Sándor polgármesterünk mindenképen azon igyekezett s. teljes, őszinte, igaz elismerésünkkel méltó köszönetünkkel oda törekedett, hogy ha valami módon is lehetséges, a katonai rekvirálást elkerüljék, mert hiszen előtte lebegett, hogy a telj. s szigorú végrehajtandó katonai rekvirálás által közönségünk az, oly kellemetlen kutatási eljárásnak lesz kitéve, másrészt ebből a városunkra háruló nagy költség huzamosabb idő alatt még inkább szaporodnék. Nyíltan kimondhatjuk, hogy járadhatalommal cselekedett és mindnyájunkért. Így még szombat este önkéntes felajánlásra hívta fel lakosságunkat, hogy ekként begyűlt mennyiségből legyen fedezhető a kivetett terménymennyiség. Ezen felhívás folytán lakosságunk vasárnap és hétfőn délelőtt 11 vagon terményt ajánlott fel önkéntesen.

Miután a kívánt mennyiség nem jött össze, már kedd reggeli kintűték a katonai rekvirálás megkezdését. — Hétfőn délután tanácsulást hívtak össze, itt előterjesztette, hogy amennyiben városunk harminc vagon terményt szállít, — a katonai rekvirálás foganatosításától elállnak: a tanács a képviselőtestület elé vitte az ez ügybeni döntést.

A hétfő délután 7 órára összehívott közgyűlésen polgármesterünk feltárta a helyzetet, meggyőzően festette, hogy a mai történelmi időben, midőn vitéz fiaink oly rendíthetetlen bátorsággal harcolnak mindnyájunkért künn a harctereken, nekünk hazafias kötelességünk hadseregünk ellátását tőlünk telhetőleg elősegíteni. De eme kötelezettségünknek magunktól tegyük eleget, hogy a szigorú katonai rekvirálást elkerülhessük. Ajánljuk meg a harminc vagon terményt szállítá-

sát. A képviselőtestület nagy lelkesedéssel járult a polgármester előterjesztéséhez; rögtön egy küldöttség ment a városunkban levő katonai karhatalom parancsnokához, Bodó Pál m. kir. honvédezedeshez, aki előtt tolmácsolókak az iménti határozatot, s felkérték, hogy a közgyűlésen megjelenni sziveskedjék. Mikor a honvédezedes megjelent, kitörő igaz éljenezés fogadta. Igen szép beszédében kidomborította, hogy hazafiai kötelesség eleget tenni mindenkinek, hogy fülöslegét a szent célra áldozza s engedélyt nyújt csütörtök délutánig az önkéntes beszoigálatás lebonyolítására. A közgyűlés zúgó tetszés nyilvánítása mellett fejerte be nagy hatású beszédét.

Majd Patonyi Dezső, Danóczy Antal, Horváth József képviselők világitották meg, hogy mily fontos érdek, miszerint önként, magunk ajánljuk fel a terménymennyiség beszoigálatását; mert a katonai rekvirálás kérlelhetetlen szigorúsággal lesz végrehajva, ami által pedig városunk minden egyes polgára nagy kellemetlenségnek lesz kitéve.

A képviselőtestület ezekután meghatározta a városi tanácsot, hogy a legjobb belátása szerint tegyen meg minden lehető, hogy csütörtök délutánig a 30 vagon termény mennyiség szállítva legyen.

Kedden, szerdán folyamatban volt a már rekvirált, s önkéntesen felajánlott és felajánlandó termények beszoigálatása, miket egész ma délután 5 óráig lehet eszközözni.

Mi is a legnagyobb jóakarattal kérjük fel T. olvasóinkat, polgártársainkat, hogy értsük meg a felhívó szót, minde. fülöslegünket adjuk be, közös érdeke mindnyájunknak, mert a kérlelhetetlen szigorú járó és nagy költséget igénylő katonai rekvirálást csak így kerülhetjük el, vagyis ha városunkra e kivetett mennyiséget önmagunk jószántából adjuk össze.

Még a mai nap cselekedjünk, mert már holnap késő lesz.

A városi tanács felhívása.

A katonai rekvirálás foganatosítására kiküldött katonaság Parancsnoka Óméltozaga 24 órai hatádelko: engedélyeztet a város lakosságának arra, hogy a városunkra kirótt gabona mennyiséget önként beszoigálatása és ez esetben a katonai rekvirálás elmarad.

A már eddig felajánlott gabonán felül még 20 vagon gabonára van szükség és ezzel meg lesz mentve a lakosság a rekvirálás súlyától és izgalmaától.

Elvárja tehát a városi tanács a lakosságtól, hogy a meghosszabbított háridőben vagyis f. hó 9. éig (csütörtök) délután 5 órájáig Neu Jakab és Deutsch Odén gabona rakárába mindenki okvetlen szállítsa be azt a legnagyobb mennyiséget, amit legmesszebbmenő takarékos gazdálkodás mellett nélkülözni bír.

Ugyanezen háridőig szállítsák be a már eddig felajánlott gabona mennyiséget is. A gabona felajánlható és beszoigálatható bármiféle terményben, buza, 10zs. árpa, zab, köles, kukorica, bab, liszben stb.

A lakosság jól felfogott érdekét képezi tehát, hogy a még hiányzó 20 vagon gabonaat mielőbb összehozza s beszoigálat, mert ellenszertben a katonai rekvirálás következményeit a lakosság egyedül a saját részvételten ségenek tulajdoníthatja.

Az esetleges rekvirálás súlyán kívül ez esetben viselni kellene a lakosságnak az egész katonaság ellátását a huzamos ideig tartó rekvirálás tartama alatt.

Nagykőrös, 1918 május 6.

Városi Tanács.

A városi képviselőtestület felhívása a lakossághoz.

A katonai rekvirálás bekövetkezésének utolsó pillantában élünk.

Amitől féltünk s amit sok-sok esetben, mint lenyegető eszközt emlegettünk, bekövetkezett. Az egész város lakosságának kell elszenvedni a katonai rekvirálással járó súlyos kellemetlenségeket, mert a sokszoros hatósági rendelkezés és intőző sem hozta meg az eredményt, melynél fogva a város a hazát védő hadsereggel és az állammal szemben tartozó kötelezettsé-

gének a kívánt mértékben eleget tenni képes lett volna.

A rekvirálás megejtésére kirendelt katonaság városunk falai között van. A város bel- és külterületét katonai kordon veszi körül, meghusztva még a lehetőségét is annak, hogy egyetlen szem gabona is a város határan kívül kerülhessen. 40 rekviráló bizottság (beosztva egy polgári biztos és 5 hönvéd) várja az indulás pillanatát azzal a szigorú utasítással, hogy nemcsak a tulajdonosok által feltárt készleteket mérjék a legpontosabban fel, de kérielhetetlen szigorral átkutassák mindenkiné a házat, lakását, tanyáját és minden gabona elrejtésére alkalmasnak látszó helyiséget; megfélelő kutató eszközrel rendelkeznek ahhoz is, hogy bárhol a földben elásott gabonaneműket is felfedezzék. Nem fér kétség tehát ahhoz, hogy a katonai rekvirálás minden szem elrejtet gabonaneműt felfedni, az elrejtő tulajdonost az elkobzáson felül körlehetetlen szigorral megbüntetni fogja. A visszahagyható készletek mennyisége pedig oly csekélységben van engedélyezve, amelynél fogva nemcsak a j szágállomány, de önmagunk élelmezése sőt a jövő évi termés biztosítása is vezélyeztetve van.

Ebben a veszerthes pillanatban, amidőn minden a jövőbe látni tudó embert a kétségbeesés érzete köll, hogy eltőlson, jelent meg közöttünk a megértés szószólója Bodó Pal m. kir. honvéd ezredes ur, a katonai kőrhatalom parancsnoka s a rekvirálás korlátlan hatalmu vezelője és irányítója, aki törhetetlen magyar érzésénél, fennköllt gondolközásánál és a terhes jövő tíkaiba való éles belátásánál fogva emeli fel védő karjait a végső pillanatban a város lakossága felé, midőn a katonai rekvirálás elmaradásának egyetlen és utolsó feltételét megszabni és velünk közölni kegyeskedott.

Ha a harminc vagon gabonaneműt (buzát, rozsol, kőszterest, árpad, zabot, liszlet, tengerit, kölest, babot, kását) május hó 9-ik napjának délután 6 órájáig a lakosság a Haditermény r. l. helybeli bizományosai (Neu Jakob és Deutsch Ödön) raktárába beszállítani fog, a katonai rekvirálás Bodó Pal m. kir. honvéd ezredes ur soha meg nem hálálható jóindulatából Amarat.

Tizenegy vagon gabonaneműt a lakosság már önkénti felajánlott. További 19 vagon gabonanemű összedáson fordul meg az a kérdés, hogy csésvenjűk-e tehát a katonai rekvirálás borzalmaít, vagy sem?

Városunk minden polgára kell, hogy tudatában legyen annak, mikép aránylag csekély és önkéntes áldozatköztség útján mily súlyos következményeket hozhat el. Törhetetlen és kiprobált hazafias szeretetünkre és áldozatköztségünkre, ami denható Isten adó kegyelmének további kiérdemelésére hivatkozással kérünk minden polgárárukat, hogy a katonai rekvirálás elmaradásának ezen utolsó feltételét együttesen teljesíteni el ne mulasszák.

Ha az eddig önként felajánlott tizenegy vagon gabonaneműt kivül hiányzó tizenkilenc vagon csütőtökön délután a Haditermény r. l. helybeli raktárába beszállítva nem lesz, a katonai rekvirálás kérielhetetlen szigorral teljesíteni fog, melynek súlyos következményeit nemcsak az egyesek, de a város, mint ilyen is helyrehozhatatlanul elszenvedni lesz kénytelen, mert a rekvirálás megközelítőleg 150,000 koronára tehető köllégeit a város az államnak megérielenti lesz köteles.

A hatóság ezek után a megnyugtató érzéssel várja a fejleményeket, hogy minden elkövethetőt megtett s a kedvező eredmény elkövetkezte többé nem rajta, de a lakosság jól felfogott és hazafias kötelességteljesítésén át következhet be.

A mindenható Isten segísen bennünket!

Nagykörös, 1918. május hó 6-ik napján.

A városi képviselőtestület.

Az új termés enedelet,

mint már említettük készülöben van, amely szerint a cséplésnél azonnal zár alá veszik a termést. A termelőnél nem lehet vásárolni, így szabad vásárlás nem lesz. Azonban a község területén termett gabonából a község ellátatlan lakosai egész évi szükségletüket megvásárolhatják, de e szükségletet csak a Haditermény bizományosai útján fedezhetik. Egy és ugyanazon megye területén sem lehet más községben vásárolni. A lejadagok ugyanazosnak lesznek, mint amelyek 1916. évben érvényesek voltak. A havonként igénylendő lisztmennyiség — 7-20, östermelő férfi munkásoknál 12, östermelő női munkásoknál 10-50, östermelő gyermekeknél 9-10 kiló egészstb. A beszerzési csoportok évi szükségletüket beszerezhetik majd a Haditermény útján. Az átvételi bizottságok a cséplés alkalmával azonnal megkezdik működésüket.

Az új cipőrendelet

szerint, mely életbe lépett, cipőt venyi és eladni csak a rendeletben megállapított maximális áron szabad. A cipőgyárak és cipőnyereskedők készletüket június hó 1-ig, a kistereskedők készletüket legfeljebb június 30-ig a régebbi maximális árak alapján árusíthatják. Férficípő szára legfeljebb 13, nőié 16 centiméter lehet. Az új maximális árak gyári üzemben készült cipőknél: Férfi munkáscípő (három minőségben) 54—56 K. Női munkáscípő 51—57—63 K. Fűzős férficípő 68-25 és 77 K. Férfi félcipő 64-50 és 73-25 K. Női cipő magasszáru 65-75—74-50 K. Női lőcipő 62—70-75 K. Gyermekcipő magasszáru (szám és minőség szerint) 37-20—60-75 K. Gyermekfélcipő ugyanígy 34-75

—58-30 K. Kémparasoknál mérték után rendelt, teljesen bőrből készült varrott cipők maximális ára: Férficípő magasszáru 140—150—165 K. Férfi félcipő 6 130—140—155 K. Női cipő, magasszáru 135—145—160 K. Női félcipő 125—135—150 K. Szegyes cipők, magasszáruak 120—130—145 K. Félcipők 110—120—135 K. Fejlesztő talpalással együtt 25—46 korona közt váltakozik. Csak talpalásért 9—13 korona jár. Férfisarokjavításért 4, női sarokjavítás 3 korona 80 fillér. Gyermekcipőtalpalás harmincas szám fölött 8, harminc számnál kisebb 7 korona. Minthogy a rendelet már életbe lépett, a már javításba adott, de haza nem szállított cipőkért csak a rendeletben előbb említett árakat kell fizetni, illetve a cipész ezen áraknál többet még, akkor sem követelhet, ha a javítandó árak átvételekor esetleg magasabb ár volt költöve. A rendelet bármely rendelkezésének megszegése bárkivel szemben hat hónapi elzárás al és kétezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Ez a bírság egyaránt vonatkozik bevőre és eladóra. A rendelet megtartását hatósági közegek állandóan ellenőrzik és a fényképes igazolványokkal ellátott ellenőrök jogosítva vannak üzletekben, műhelyekben, raktárakban bármikor megjelenni, számlákat, könyveket, raktárakat, készleteket ellenőrizni. Az illetőket titoktartás kötelezi, amelynek megszegése elzárással büntethető.

Tőzsde Ausztriában és nálunk.

Az osztrák birodalmi tanács letergyalta a kormány tőzsdejavaslatát s az ott elfogadott adófokozat lényegesen felemeli a jelenleg érvényben levő tőzsdeadót. Vajjon nálunk, ahol egyébként az osztrák példát annyira szeretik utánozni, nem volna-e időszerű a tőzsdéken felburjánzott spekulációt hasonlóképpen megadóztatni. Mikor az állam mindenféle jövedelemhez kénytelen hozzányulni a nagy közterhek fedezése érdekében, vajjon maradt-e épen a tőzsdejátékból eredő könnyen szerzett nyereség az a nebánsvirág, melyhez az állampénztár fel hozzányulni.

Ausztriában az értéktőzsdei kötelesséket az árfolyamérték alapján fogják megadóztatni 1000 koronánként 60 fillérral. Ez az adó a jelenleginél sokkal magasabb, a mostani tőzsdeadónak 40—50-szerese. Ezt csak a szerencsés játékosok fogják megérezni, ami nagyon helyes és kívánatos volna nálunk is, hol az értéktőzsdei szerencsójáték még inkább elfajult, mint Ausztriában.

— A „Nagykörös és Vidéke” egyes számai kaphatok lapunk kiadóhivatalában — (Magyar—Frank Gyula féle ház) továbbá Geszner Jenő könyveskereskedőnél (piactér), Székely Pál (casul utcai), Récsy János (gimnázium mellett) kereskedésében, öv. István Imre névű trafik üzletében a Csaplódi uton és a piacon az árusító fiókánál.

HIREK.

— **Cárnát kapnak a háztartások.** Budapestről vesszük az értesítést, hogy a Pamutközpontról az országos szükségletre való tekintettel gondoskodni kíván a háztartások cernaszükségletéről. A javítázkokra alkalmas cernát cernajegyek ellenében 50 méteres gombolyagokban bocsátja majd a közönség rendelkezésére. Az ilyen gombolyagok most készülnek a pozsonyi cernagyárban a valószínű, hogy májusban már sor kerül azok szétosztására.

— **Debrecen halottahamvasztó kemencét épít.** A pályázat erre nemrégiben járt le a az értékes tervrajzok közül háromra alkalmazott a bizottság. Ugy látszik Debrecen lesz az első hely Magyarországon, hol halottahamvasztó kemence épül.

— **A régi cselédkönyvek** arcképes cselédkönyvekkel haladéktalanul kicserélendők a kapitányi hivatalon, mert a rendőrkapitányság csak ilyen cselédkönyvekkel rendelkező cselédekkel szemben nyújt segédkezet a cselédtartóknak.

— **Monarchia papirellátása** ügyében miniszteri értekezlet volt Budapesten, amely alkalommal Magyarország és Ausztria papiros ügyét rendezték. Az értekezleten Saterényi József kereskedelemügyi miniszter elnökölt. A megegyezés akként jött létre, hogy a kellő mennyiségű cellulose és faanyagért Ausztria havi 91 vaggon retációs újságpapirt szállít Ausztriában érvényes maximális aron Magyarország részére. Az iver újságpapirra vonatkozólag is megállapodás jött létre.

— **Vasárnap ezután sem vágnak.** Nagykovácsoson is nagy hátránnyal jár, hogy vasárnap a mészárszékben nem lehet húst kapni. Szabadkán a város felterjesztéssel élt a miniszteri rendelkezés ellen. A miniszter szociális érdekekre hivatkozva, leirt a város-hoz, hogy nem teljesítheti a kérelmet, hogy vasárnap húst lehessen kapni.

— **Lehet-e táviratozni Oroszországban** levő foglyoknak? Mivel Oroszországgal a hadifoglyoknak szóba táviratok részére az eddig Svédországon keresztül fennállott ut megakadt és mert a közvetlen távirati forgalom felvétele iránti tárgyalások még nem voltak befejezhetőek, így további intézkedésig Oroszországba hadifogoly táviratokat nem lehet küldeni.

KATONAI ROVAT.

— **Utólag is lehet kitüntetést kapni.** Elrendelték, hogy a tisztiek és a legénységi állományba tartozó katonák utólag is kaphatnak kitüntetést. Ezzel több méltánytalanság orvosolást nyer.

— **A mezőgazdasági munkások szabadságolása.** A hadügyminiszterium a honvédelmi miniszteriummal egyetértve, va-

lamennyi katonai hatóságnak kötelességévé tette, hogy a mezőgazdasághoz tartozó egyének szabadságolása tekintetében a lehető legmesszebbmenő figyelemmel járjon el.

— **Május 15-ig érvényesek az Április 30-án lejárt bevárási engedélyek.** A honvédelmi miniszter felhatalmazta a polgármestert, hogy azok részére akiknek a bevárási engedély iránti kérelme tárgyalás alatt áll, **május hó 15-ig érvényes igazolványt adhasson ki.** Ez az igazolvány, valamint a f. évi **április 30-án lejárt bevárási engedélyek** az illetékes katonai és rendőri hatóságok által **május hó 15-ig igazolvánként elfogadandók.**

KÖZGAZDASÁG.

Ingtalanok forgalma.

1918. ápr. 16-tól május 3-ig.

Német Ambrus és neje megvették Donáth László és neje III. ker. 30. sz. házat 14,000 K.

Fokti József és neje megvették Fabók Ferencné 1 h. 1078 □ öi pücsi ingatlant 8000 K.

Szelezcki Ferenc és neje megvették Káldi Andrásné nagykovácsi ingatlant részét 10,000 K.

Balogh Ferenc és neje megvették I. Tóth Sándorné 913 □ öi temetőhegyi szőlőt 9000 K.

Récz János neje megvették Koroknai Sándor házat 31,000 K.

Donáth László és neje megvették Khirer Károly és neje I. ker. 353. sz. házat 26,500 K.

Német Ferenc és Fodor Mária megvették S Varga Sándorné 1 h. 674 □ öi tázerdei szőlőt 6400 K.

Duzs Albert megvette Nyikos Dánielné házat 15,200 K.

Dani János és Nagy Erzsébet megvették Sz. Papp József pücsi külöbéli ingatlant 7000 K.

Papp Albert megvette Papp Mihályné 4 h. 379 □ öi besnyői szántóját 3400 K.

Rusvai Verona megvette Radványi János és neje VI. ker. 191. sz. házat 6660 K.

Radványi János és neje megvették Pülp Sándor és Cséte Györgyné V. ker. 215. sz. házat 7000 K.

Kopa Sándorné Szentpéteri Judit megvette Szabó István 619 □ öi kürti dűdőbéli szántóját 5400 K.

Kállai Pál és neje megvették Varga Sándor és neje 6 hold csemői ingatlant 4000 K.

Torma Tóth Sándor és neje megvették Dösa Imre 1233 □ öi koeséri ingatlant 6000 koronáért.

Cseri Ambrus és neje megvették Harcsi Józsefné Cseri Julianna és tsa 1072 □ öi vizlási ingatlant 6200 K.

Papp József megvette Gazdag József 940 □ öi bokrosi szőlőt 7000 K.

Szűcs Lászlóné Cseh Terézia megvette Szabó Sándor és neje II. ker. 482. számú házat 6000 K.

Hirdetmény.

Értesitem a hadisegélyezetteket, hogy úgy az 1917 novembertől folyósított felemelt, mint a f. évi május hóra járó segélyük kifizetése május 14-én megkezdődik és pedig 14-én az 1., 15-én a 2., 16-án a 3. és 4., 17-én az 5. és 6. járásbeliek, 18-án a I. ker., 20-án a II. ker., 21-én a III—IV. ker., 22-én az V—VI. ker., 23-án a VII—VIII. ker., 24-én a IX—X. kerületi segélyezettsek segélye fizetetik ki.

Mint hogy az első segély kifizetés mindenki részére személyesen vagy szabályszerű meghatalmazás ellenében történhetik és kizárólag csak a fentebbi sorrendben, — felhívom az érdekelteket, hogy saját érdeklükben pontosan jelenjenek meg, mivel ha két ízben nem vennék fel segély összegüket, segélyük végleg töröltetni fog.

Nagykovácsos, 1918. évi május 5.
Szentpétery Gyula
v. közgyám.

1—3f.

144—e. h. 1918. sz.

Hirdetmény.

Értesítenek a református vallású lakosok, hogy az egyházi választók névjegyzéke a f. évi május hó napjától május 15-ig terjedő időben elkészítetik s ezen névjegyzékbe az egyházi törvények értelmében csak azok fognak felvétetni, akik a névjegyzék összeállításáig az előző 1917. évi egyházi adó tartozásukat kifizetik.

Érdeklükben áll tehát a ref. vallású hivatkozottak a múlt évi egyházi adó tartozásuknak a f. évi május hó 15-ig kifizetése, mert a hátralékosok a névjegyzékbe nem fognak felvétetni.

Kelt Nagykovácsoson, 1918. évi április 29-én.

A ref. Egyháztanács Elnöksége.
Május 15-ig

Hirdetmény.

Néhai Récz Ferenc örökösének I. ker. Népbank u. 9. számú háza f. évi május hó 12-én vasárnap d. e. fél 11 órákor irodamban megtartandó **önkéntes árverésen** elfogadatik. A feltételek ugyanitt meg tudhatók.

Nagykovácsos, 1918. április 18.
Dr. Magyar Ambrus
kír. közjegyző.

Kézidaralók, Bächer okék, lókapák, kéziszenagyűjtők, mázsák legelőnyösebb áron beszerezhetőek:
NEU JAKAB és FIA gépkereskedésében.